

Manifeste voor een Wallonië dat zelf beslissingen kan nemen m.b.t. zijn cultuur en vorsingswerk

Aan het Waalse Volk en aan zijn vertegenwoordigers in het Parlement

Twintig jaar geleden, op 15 september 1983, in het diepste van een economische en sociale crisis waarin Wallonië dreigde ten onder te gaan, ondertekende vijfentachtig Waalse burgers een Manifest voor de Waalse cultuur, in hetwelk zij de erkenning van de Waalse rechtspersoonlijkheid opeisten. Zij verklaarden daarbij : « *Behoren tot Wallonië al degenen die leven en werken in de Waalse ruimte* ».

Vandaag grijpen ondertekenaars van dit Manifeste, samen met Walen en Walinnen die hen vervoegd hebben, terug naar de pen om een plechtige oproep te doen tot hun vertegenwoordigers in het Waalse Parlement.

Een woordje geschiedenis

Vijfenzeventig jaar geleden schreef Élie Baussart : « *Vlaanderen en Wallonië zijn niet gemaakt voor België ; België is gemaakt voor Vlaanderen en Wallonië* ».

Op basis van dit diepgeworteld democratisch beginsel werd de hervorming van de Belgische Staat doorgevoerd, die een Vlaamse Gemeenschap en een Waalse Régio aanstelde. Naast deze twee entiteiten bestaan ook een Brussels Gewest en een Duitstalige Gemeenschap. En dit stemt eveneens overeen met de wil van de bevolkingen.

Een generatie later heeft Wallonië zich zo duidelijk versterkt dat ze nu beschouwd wordt als een van de gefedereerde Europese entiteiten die het dichtst de definitie van een soevereine Staat benadert.

Maar voor de Walen (met uitsluiting van de Duitstalige Gemeenschap) en voor de Franstalige Brusselaars bestaat er nog een derde entiteit die bevoegd is voor de opvoeding, sommige sociale zaken, de openbare media's en de cultuur, met name : de Franstalige Gemeenschap.

Sinds twintig jaar kregen we de gelegenheid al datgene te bepalen dat deze Franstalige Gemeenschap aan Wallonië heeft doen verliezen op het vlak van de louter menselijke erkenning. Dezelfde Franstalige Gemeenschap, wier kassen leeg zijn en die verschillende keren heeft moeten beroep doen op de financiële steun van Wallonië en sommige bevoegdheden heeft moeten afstaan, blijft zich vastklampen aan wat haar nog aan macht overblijft, onder voorwendsel van een solidariteit tussen Brussel en Wallonië. Een solidariteit die los van deze instelling kan uitgeoefend worden.

Wallonië wil niet meer betalen om in de vergeethoek te worden geplaatst

De Waalse Regering wil Wallonië terug op peil brengen via een geactualiseerd toekomstgericht contract. Om doeltreffend te zijn zou dit contract het onderwijs - d.w.z. de jeugd, van de bewaarschool tot de universiteit - moeten mobiliseren. Talrijke leraars zijn van mening dat men het onderwijs moet regionaliseren om, o.a. de opvoeding in haar essentie beter aan het beroepsonderwijs te koppelen. Maar het Waalse onderwijs is geen Waalse bevoegdheid en de Waalse machthebbers moeten zo goed als het kan de zienswijze van de machthebbers van de Gemeenschap onderschrijven. Men heeft hier te doen met een vereniging die een nutteloze ingewikkeldheid meebrengt en die een gewaagde onderneming blijkt te zijn. Inderdaad, de Gemeenschap omvat niet dezelfde politieke ruimte als Wallonië.

In de inhoud van het communautair onderwijs wordt Wallonië ten andere ruimschoots aan kan gezet. Hetzelfde geldt ook voor wat betref de keuze van de buitenlandse talen die de Walen zouden moeten beheersen. Hetzelfde geldt ook voor de gewestelijke talen voor dewelke de verdwijning een verlies voor het cultureel erfgoed zou betekenen.

Wallonië betaalt dus, in letterlijke en figuurlijke zin, opdat het Franstalig onderwijs met Wallonië geen rekening zou houden. Dat wil Wallonië niet meer.

Talrijke deskundigen zijn ervan overtuigd dat Wallonië een sterk beeld van zichzelf moet aanbieden. Toch werd door de Franstalige Gemeenschap een Magellan-plan op touw gezet dat door een meerderheid van het Waals personeel van de RTBF werd verworpen. Dit plan stelt zich ten doel de activiteiten bijna volledig naar Brussel over te hevelen. Het is algemeen bekend dat de RTBF in Brussel met de grootste verlegenheid de woorden « waal » en « Wallonië » durft uitspreken.

Wallonië betaalt dus, in letterlijke en figuurlijke zin, opdat de Franstalige media's er niets zouden over reppen. Dat wil Wallonië niet meer.

Internationale ontmoetingen vinden plaats in het raam van de Internationale Organisatie van de Francophonie, die een vijftigtal landen omvat. Na de Fransen en de burgers van Québec zijn het de Walen, die 80% van de Franstalige Gemeenschap vormen, die deze ontmoetingen bekostigen. Spijtig genoeg doen degenen die hen vertegenwoordigen het in naam van de Belgische Staat of van de Franstalige Gemeenschap.

Wallonië betaalt dus, in letterlijke en figuurlijke zin, om afwezig te zijn op grote internationale bijeenkomsten zoals deze Franstalige topontmoetingen. Dat wil Wallonië niet meer.

Op vele gebieden kan men een werkelijke ontwikkeling van de Waalse cultuur vaststellen, o.a. voor wat de filmkunst betreft. Maar gezien de cultuur onder de bevoegdheid van de Franstalige Gemeenschap staat, doen zowel de politieke machthebbers als de symbolische vaandel dragers die eraan verbonden zijn, alsof Wallonië er zou moeten van ontkoppeld worden.

Wallonië betaalt dus, in letterlijke en figuurlijke zin, opdat de geestelijke creaties die op eigen grondgebied het licht zien, aan Wallonië niet zouden toegekend worden. En dat wil Wallonië niet meer.

In de sociale zaken die nog tot de bevoegdheid van de Franstalige Gemeenschap behoren, hebben de budgettaire moeilijkheden van deze instellingen een grote weerslag op het dagelijks leven van de families tot gevolg, zowel in Brussel als in Wallonië - terwille van de schrijnende geldgebreken - bijvoorbeeld in de sector van de kinderbewaarplaatsen.

Wallonië betaalt dus, in letterlijke en figuurlijke zin, opdat de Walen en heel in het bijzonder de vrouwen, in hun ontplooiing zouden gehinderd worden omwille van de armetierige uitvoering van de sociale opdrachten toegekend aan de Gemeenschap. Dat wil Wallonië niet meer.

Om te besluiten vermelden we nog de soort waarin verschillende sportbeoefenaars op internationaal vlak Wallonië eer aandoen. Als zij in hun opzet slagen, o.a. dankzij de inspanningen van de Waalse overheid, dan worden ze toch zeer zelden door de openbare media's als Waal geïdentificeerd en alleen maar m.b.t. een stad of een dorp.

Wallonië betaalt dus, in letterlijke en figuurlijke zin, om sporttakken te ontwikkelen waarin leidende figuren niet als Waal voorgesteld worden. En dat wil Wallonië niet meer.

Wallonië wil en kan de bevoegdheden die haar ontnomen werden, recupereren

Het niet-bestaan van Wallonië op cultureel vlak, dat zij moet ondergaan, wordt duur betaald.

Omdat de voorstanders van het unitaire België, onder het mom van de Franstalige Gemeenschap, het « *Belgische gedoe* » verder zetten, zonder Vlaanderen er bij te betrekken.

Ook omdat talrijke Brusselaars de mening toegedaan zijn dat de Franstalige Gemeenschap de solidariteitsband tussen hen en de Walen vrijwaart. Dat deze band Wallonië in een staat van financiële en geestelijke ondergeschiktheid aan een Stad bindt, die zich steeds als hoofdstad van een eenheidsstaat gedraagt, bevalt ons niet. Men heeft de Franstalige Gemeenschap niet nodig om deze solidariteitsband te bekrachtigen. We zijn altijd verbaasd als we zo dikwijls leden van de Brusselse Regering bevoegdheden zien uitoefenen op het vlak van kunst en letteren, en van audiovisuele activiteiten, terwijl leden van de Waalse Regering dat nooit doen : een nieuw bewijs van de wil van sommigen om elke culturele heropbloei in Wallonië te onderdrukken. We verwerpen ook de plannen van sommigen om opnieuw de federale verkiezingen met die van het Waals Parlement te doen samenvallen.

De ondertekenaars van dit *Manifest* hebben het gevoel dat zij spreken ten bate van het Waalse volk. Zij zijn van mening dat Wallonië dringend bevoegdheden moet bekomen op het vlak van de cultuur, het onderwijs, het vorsingswerk en van de openbare media's, die aan Wallonië werden ontnomen.

Heden ten dage, in tegenstelling met de toestand van twintig jaar geleden, beschikt Wallonië over politieke en juridische instrumenten om alle machten en bevoegdheden die aan de Franstalige Gemeenschap werden toevertrouwd, uit te oefenen. De ondertekenaars van dit *Manifest* richten zich te dien einde tot degenen die Wallonië vertegenwoordigen.

Een verwachting aan dewelke gemakkelijk voldoening kan geschonken worden

De vorming van een wereldbeeld gaat samen met een eigen identiteit. Europa valoriseert eenheid en diversiteit, de Francophonie waardeert gelijkheid en anders-zijn. Wallonië, het product van al zijn immigraties, verlangt ook diversiteit, gelijkheid en broederlijkheid.

Wallonië verwacht van haar vertegenwoordigers dat zij haar de mogelijkheid bieden om haar cultuur volwaardig te doen erkennen, hetgeen zich niet beperkt tot de « *culturele aangelegenheden* » maar wel de heelheid van het burger-zijn omvat. Er is alleen maar een tekstje nodig, een decreet, dat aan de Waalse bevolking de bevoegdheid m.b.t. cultuur, onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en openbare media's toekent. Deze stap is weliswaar niet de voldoende voorwaarde om dat burger-zijn, dat we beogen, te verwerven, maar het is de noodzakelijke voorwaarde.

Dat degenen die we verkozen hebben dus aan Wallonië de kans geven om weerstand te bieden aan de bewegingen die tweedracht zaaien tussen de naties, de volkeren, de culturen, de godsdiensten, de filosofieën en de mensen.

Vertaling : Michel Faucq